

ΟΜΙΛΙΑ

ΜΕΤΑ ΤΟ ΚΑΤΑ

ΜΑΤΘΑΙΟΝ

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΙΓ'. ΚΥΡΙΑΚΗΣ.

ἌΡΚΕΤΑ ἐδίδαξεν ἡμᾶς ἡ σήμερον ἀναγνωσθεῖσα εὐαγγελικὴ παραβολὴ περὶ τοῦ ὅτι διὰ τὴν χριστοκτονίαν ἀπέστράφη ὁ θεὸς τὸ ἠγαπημένον αὐτῷ ἑβραϊκὸν γένος, ἀντ' αὐτοῦ δὲ εἰσήγαγεν εἰς τὴν βασιλείαν αὐτοῦ τὰ ἔθνη, καταστήσας ἓνα λαὸν συγκείμενον ἐκ τῶν ποικίλων ἐθνῶν καὶ τῶν Ἰουδαίων τῶν εἰς αὐτὸν πιστευσάντων. Τοῦτο δὲ τὸ χριστιανικὸν γένος ἐστὶ τὸ ἐκλεκτὸν γένος, τὸ « βασιλείον ἱεράτευμα, » τὸ ἔθνος τὸ ἅγιον, ὁ λαὸς εἰς περιποίησιν ». Ἐπειδὴ δὲ εἰς τὴν σειρὰν τῆς παραβολικῆς διηγήσεως βλέπομεν ὑπερλάμποντα τῆς θείας μακροθυμίας τὰ ἔργα, οὐ μόνον ἀκλόουθος ἐστίν, ἀλλὰ καὶ ψυχωφελής, καὶ

σωτήριος ὁ περὶ τῆς θείας μακροθυμίας λόγος.

Τελειότης ἐστὶ τῆς ὑπερουσίου θεότητος ἐξ αὐτῆς τῆς θείας οὐσίας, ὡς τὸ ὕδωρ ἐκ τῆς πηγῆς, πηγάζουσα ἡ θεία μακροθυμία, καθὼς καὶ ἡ ἀγάπη, καὶ ἡ εὐσπλαγχνία, καὶ ἡ δικαιοσύνη, καὶ ἡ πρόνοια, καὶ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ τοῦ θεοῦ τελειότητες. Ὄταν ὁ ἄνθρωπος ἀμαρτάνῃ, ὁμοιάζει ἐκεῖνον, ὅς τις ἐμπροσθεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ βασιλέως τολμῶν καταπατεῖ τοὺς νόμους αὐτοῦ, ἢ ὀρθότερον εἰπεῖν, ἐκεῖνον ὁμοιάζει, ὅστις τολμᾷ καὶ αἶρει τὴν χεῖρα αὐτοῦ κατ' αὐτοῦ τοῦ βασιλέως· εἰάν λοιπὸν ἔλειπεν ἡ μακροθυμία, εὐθύς δὲ ἐξεγείρετο κατὰ τοῦ

1. Πίτερ.
2, 9.

ἀμαρτωλοῦ ἢ δικαιοσύνη τοῦ θεοῦ κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν, καθ' ἣν αὐτὸς ἐκτείνει τὴν χεῖρα, καὶ φονεύει τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐπιπτεν ἐπ' αὐτὸν φόβος, καὶ τρόμος, καὶ ἀναστεναγμός, καθὼς ἐπὶ τὸν Κάϊν ἐγένετο καὶ αὐτὸς σεσημειωμένος, καθὼς ἐκεῖνος, ἵνα πάντες γνωρίζωσιν, ὅτι αὐτὸς ἐστὶν ὁ παραβάτης καὶ περιφρονητῆς τῶν τοῦ θεοῦ ἐντολῶν· κατ' ἐκείνην τὴν ὥραν, καθ' ἣν κατέκρινε τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ, ἐγένετο εὐθὺς λεπρός, καθὼς ἡ Μαριὰμ ἡ τοῦ Μωϋσέως ἀδελφή· ἐὰν αὐθαδίαζε κατὰ τῶν θείων πραγμάτων, ἐλεπροῦτο, καθὼς ὁ Ὄζιας ὁ βασιλεὺς· ἐὰν ἐψεύδετο, ἐλεπροῦτο ὡς ὁ Γιεζί· ἐὰν κατεφρόνει τοὺς ἱερωμένους, ἐσχίζετο ἡ γῆ, καὶ κατέπιπεν αὐτὸν ὡς τὸν Δαθὰν καὶ τὸν Ἀβειρών· ἐὰν ἐκλεπτε τὰ ἐκκλησιαστικὰ πράγματα, ἐπιπτεν εὐθὺς νεκρός ὡς ὁ Ἀνανίας καὶ ἡ Σαπφείρα. Ἄλλ' ἐπειδὴ μεσιτεύει ἡ θεία μακροθυμία, διὰ τοῦτο ἀργοῦσι τῆς θείας δικαιοσύνης τὰ ἀποτελέσματα.

Ἐκ τούτου ἄλλοι μὲν ἀπιστοῦσι, λέγοντες, ὅτι οὐδεμίαν πρόνοιαν ἔχει ὁ θεὸς περὶ τῶν πράξεων τῶν ἀνθρώπων· ἄλλα δὲ θαρροῦσιν, ὅτι ὁ θεὸς οὐδέλως παιδεύει τοὺς ἀμαρτωλούς· ὅθεν καὶ οἱ πρῶτοι καὶ οἱ δεύτεροι ἀφόβως ἐκτελοῦσι πᾶσαν ἀμαρτίαν· φεῦ τῆς ἀνοίας, καὶ τῆς παραλογίας! Ὁ θεὸς διὰ τὴν φυσικὴν ἄπειρον αὐτοῦ ἀγαθότητα θέλει τὴν σωτηρίαν καὶ οὐχὶ τὴν κόλασιν τοῦ ἀμαρτωλοῦ, ὡς εἶπε φανερά μεθ' ὄρκου διὰ τοῦ ἀγίου προφήτου Ἰεζεκιήλ· « Ζῶ ἐγώ, τάδε λέγει Κύριος· » οὐ βούλομαι τὸν θάνατον τοῦ ἀσεβοῦς, » ὡς ἀποστρέψαι τὸν ἀσεβῆ ἀπὸ τῆς ὁδοῦ

» αὐτοῦ καὶ ζῆν αὐτόν ». Μακροθυμῶν λοιπὸν ὁ θεὸς οὐ παιδεύει τὸν ἀμαρτάνοντα εὐθὺς μετὰ τὴν ἀμαρτίαν, ἀλλὰ δίδει αὐτῷ καιρὸν, περιμένων τὴν τούτου μετάνοιαν· ὁ δὲ ἄνθρωπος ἀπιστεῖ εἰς τὴν θείαν πρόνοιαν, καὶ πείθεται, ὅτι ὁ ἀμαρτωλὸς φεύγει τὰς χεῖρας τῆς θείας δικαιοσύνης. Ἄνθρωπε παράφρον, τὸν πλοῦτον « Τῆς χρηστό- » τητος τοῦ θεοῦ, καὶ τῆς ἀνοχῆς, καὶ τῆς μακροθυμίας καταφρονεῖς ; ἀγνοεῖς ἄραγε, ὅτι ἡ μακροθυμία τοῦ θεοῦ κράζει σε εἰς τὴν μετάνοιαν ; βλέπεις μακροθυμίαν, καὶ νοεῖς ἀπρονοησίαν ; βλέπεις μακροθυμίαν θεοῦ, καὶ στοχάζεσαι τιμωρίας ἀπαλλαγῆναι ; ἐπειδὴ ὁ θεὸς περιμένει τὴν μετάνοιάν σου, διὰ τοῦτο σὺ ἐπαναλαμβάνεις ἀφόβως, καὶ πολλαπλασιάζεις ἀνυποστόλως τὰ ἀμαρτήματά σου ; ἐπειδὴ ὁ θεὸς μακροθυμεῖ, διὰ τοῦτο σὺ νομίζεις, ὅτι καὶ παραβλέπει, καὶ συγχωρεῖ ;

Ἄλλο μακροθυμία καὶ ἄλλο εὐσπλαγχνία. Διὰ τῆς εὐσπλαγχνίας τοῦ θεοῦ, ὅταν μετανοήσωμεν, λαμβάνοντες τὴν συγχώρησιν τῶν ἀμαρτημάτων ἡμῶν, φεύγομεν ἐπομένως καὶ τὴν διὰ ταῦτα προέπουσαν ἡμῖν τιμωρίαν. Βλέπομεν τοῦτο εἰς τὸ ἱερόν εὐαγγέλιον· πρῶτον ἐσυγχώρησεν ὁ θεᾶνθρωπος τοῦ παραλυτικοῦ τὰς ἀμαρτίας, εἰπὼν, « Τέκνον, ἀφέωνταί σοι αἱ ἀμαρτίαι » σου »· ἔπειτα ἀφείλε τὴν διὰ τὴν ἀμαρτίαν τιμωρίαν, ἤγουν τὴν παράλυσιν· « Σοὶ » λέγω, ἔγειραι, καὶ ἄρον τὸν κράββατόν σου, καὶ ὑπάγε εἰς τὸν οἶκόν σου ». Ἡ δὲ τοῦ θεοῦ μακροθυμία ἀναβάλλει μὲν, καὶ ἀργοπορεῖ τὴν τιμωρίαν, ἀλλ' ἐὰν μὴ μετανοήσωμεν, οὐδὲ τὴν ἀμαρτίαν ἐξαλείφει, οὐδὲ τῆς τιμωρίας ἀπαλλάττει· ἡ δὲ ἀναβο-

λὴ καὶ ἡ ἀργοπορία τῆς τιμωρίας δύναται γὰρ προξενήσῃ μεγάλην ὠφέλειαν, μάλιστα ἐπειδὴ εἰς τὸ μεταξὺ τοῦ καιροῦ τῆς ἀναβολῆς μετέρχεται ὁ θεὸς διαφόρους τρόπους, δι' ὧν προσκαλεῖ ἡμᾶς εἰς μετάνοιαν· εἴν ὁμοίως, ὅταν ὁ θεὸς μακροθυμῇ, ἀμαρτάνωμεν, τότε ἡ παιδείσις πολυπλασιάζεται κατὰ ἀναλογίαν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ἀμαρτημάτων, καὶ τοῦ καιροῦ τῆς ἀναβολῆς, καὶ τῶν τρόπων, οὓς ὁ θεὸς μετήλθε πρὸς ἡμετέραν διόρθωσιν. Ὅθεν καθὼς, ὅταν βλέπῃς τὰ νέφη πολυπλασιαζόμενα, οὐδὲν ἕτερον περιμένεις εἰμὴ ῥαγδαίαν βροχὴν, χάλαζαν, ἀστραπάς, βροντάς, σκηπτούς, οὕτω καὶ ὅταν βλέπῃς τὴν μακροθυμίαν τοῦ Θεοῦ, ἐπὶ τὸν ἀμαρτωλὸν παρατεινομένην καὶ ὑπερπληθυνομένην, τότε μὴδὲν ἄλλο περιμένε εἰμὴ ὀργὴν Θεοῦ, καὶ θυμὸν, καὶ ἀγανάκτησιν, καὶ ἀσθηρότητα, καὶ κόλασιν.

Ἡ παραβολὴ τῆς συκῆς ἐπιβεβαιῶσι τὰ λεγόμενα· « Ἴδού, λέγει, τρία ἔτη ἔρχομαι, ἢ ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ, καὶ οὐχ εὕρισκω ». Βλέπετε Θεοῦ μακροθυμίαν, καὶ καιροῦ ἀναβολήν; « Ἴδού τρία ἔτη ». Βλέπετε ὅτι εἰς τὸν καιρὸν τῆς μακροθυμίας αὐτοῦ ζητεῖ ἐν τῇ ψυχῇ σου τὸν καρπὸν τῆς ἀρετῆς; « Ἴδού τρία ἔτη ἔρχομαι, ζητῶν καρπὸν ἐν τῇ συκῇ ταύτῃ ». Ἐὰν δὲ μὴ εὕρη καρπὸν καὶ μετὰ τὴν μακροθυμίαν, τότε ἐπάγει τὴν φοβερὰν τῆς καταδίκης ἀπόφασιν· « Ἐκκοψον αὐτήν· ἵνα τί » καὶ τὴν γῆν καταργῇ; » Ἄκουε δὲ καὶ τοῦ ἀμπελοργου, ἡγουν τῶν ποιμένων καὶ ἱερέων τὰς δεήσεις ὑπὲρ τῆς παρατάσεως τῆς θείας μακροθυμίας· « Κύριε, ἄφες αὐτήν » καὶ τοῦτο τὸ ἔτος ». Σημειώσαι δὲ καὶ

τὴν ὑπόσχεσιν τῆς τούτων ἐπιμελείας πρὸς τὴν τοῦ ἀμαρτωλοῦ διόρθωσιν· « Ἔως ὅτου » σκάψω περὶ αὐτὴν καὶ βάλω κοπρίν ». Βλέπε δὲ πῶς καὶ ἡ ἐκκλησία τελευταῖον συγκατατίθεται, ἵνα παιδευθῇ ὁ μὴ διορθωθείς ἀμαρτωλός· « Κἂν μὲν, λέγει, ποιήσῃ καρπὸν· εἰ δὲ μὴ γε, εἰς τὸ μέλλον ἐκκόψεις αὐτήν ».

Μυρία παραδείγματα εὕρισκεις εἰς τὰς θείας γραφάς, βεβαιοῦντα ὅσα εἶπομεν· ἐπίσημον ὁμοίως παράδειγμά ἐστι τὸ τοῦ Μανασσή· αὐτὸς ἐγκατέλειπε τὴν λατρείαν τοῦ δημιουργοῦ τῆς κτίσεως, καὶ ἐλάτρευε τὰ κτίσματα, ἡγουν τὸν ἥλιον, τὴν σελήνην καὶ τοὺς ἀστέρας· « Καὶ προσεκύνησεν αὐτοῖς » λέγει τὸ ἱερὸν λόγιον, πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ, καὶ ἐδούλευσεν αὐτοῖς· ὁ δὲ θεὸς ἐμακροθύμει· αὐτὸς ὠκοδόμησε θυσιαστήριον τῶν ἀστέρων εἰς τὰς δύο αὐλάς τοῦ οἴκου Κυρίου· « Καὶ ὠκοδόμησε θυσιαστήρια πάσῃ τῇ στρατιᾷ τοῦ οὐρανοῦ » ἐν ταῖς δυσὶν αὐλαῖς οἴκου Κυρίου· ὁ δὲ θεὸς ἐμακροθύμει· αὐτὸς μετήρχετο πᾶν εἶδος μαγείας καὶ μαντείας, ἔσησε γλυπτὸν χωνευτὸν εἰς τὸν ναὸν τοῦ Θεοῦ, ἐπλάνησεν τὸ περισσότερον μέρος τῆς φυλῆς τοῦ Ἰούδα, καὶ κατεκρήμνισεν αὐτοὺς εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν· « ἐξέχεεν αἷμα » πολὺ ἁγίων ἀνδρῶν, οἵτινες οὐκ ἔστερξαν ἀποστατήσαι ἀπὸ τῆς εἰς τὸν ἀληθινὸν θεὸν πίστεως· ὁ δὲ θεὸς, μακροθυμῶν, ἀντὶ τῆς πρεπούσης αὐτῷ ἀσθηροτάτης τιμωρίας, ἀπέστειλε πρῶτον μὲν τοὺς ἁγίους αὐτοῦ προφῆτας παρρησία μεγαλοφώνως διδάσκοντας, νοθετοῦντας, φοβερίζοντας αὐτὸν φοβερισμοῦς φρικώδεις· ἐπειτα καὶ αὐτὸς ὁ θεὸς ἐλάλησεν

+

ἀντ. 9.

2. Παρμ. 33, 3.

ἀντ. 5.

4. Βασ. 21, 16.

ἀντ. 10.

πρὸς αὐτόν τε καὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ· ἀλλ' αὐτός, ὡς κωφὸς καὶ ἀναίσθητος, οὐκ ἠθέλησε μετανοῆσαι· «Καὶ ἐλάλησε Κύριος» ἐπὶ Μανασσῆ καὶ ἐπὶ τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ οὐκ ἐπήκουσε». Μετὰ ταῦτα παρέχωρτισεν ἡ μακροθυμία, καὶ ἐνεφανίσθη ἡ δικαιοσύνη τοῦ θεοῦ· ἔρχονται οἱ ἄρχοντες τῆς δυνάμεως τοῦ βασιλέως Ἀσσοῦ, καὶ δεσμύουσι τὸν Μανασσῆ ἐν δεσμοῖς καὶ ἀλύσει σιδηραῖς, καὶ φέρουσιν αὐτὸν εἰς τὴν Βαβυλῶνα. Ἄθλιε βασιλεῦ, σὺ κατεφρόνησας τῆς θείας μακροθυμίας τὴν ἀνοχὴν καὶ χρηστότητα· διὸ νῦν δοκιμάζεις τῆς θείας δικαιοσύνης τὰς πληγὰς καὶ τὰ φόβητρα· ἐξώσθης τοῦ βασιλικοῦ κράτους, ἐστερήθης τοῦ θρόνου· σὺ, ἐπὶ τοῦ βασιλικοῦ θρόνου καθήμενος, οὐκ ἠθέλησας μετανοῆσαι, ὅτε ὁ θεὸς μακροθύμως προσεκάλει σε· ὕπαγε νῦν αἰχμάλωτος καὶ δέσμιος εἰς τὴν Βαβυλῶνα, ὅπου ὁ θεὸς δικαίως ἀποστέλλει σε· ἐκεῖ τὰ παθήματά σου, ἡ θλίψις σου, ἡ ταπείνωσίς σου, ἡ στενοχωρία σου, τὰ δάκρυα τῶν ὀφθαλμῶν σου, ἡ κατανυκτικὴ προσευχὴ σου ἐξιλεύσει τοῦ ἀπειροεσπλάγγου τὴν δικαιοσύνην.

Τούτου τοῦ παραδείγματος ἐπισημότερόν ἐστι τὸ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ γένους, τὸ περιεχόμενον εἰς τὴν ἀναγνωσθεῖσαν παραβολὴν· ἀπιστίαι εἰς τὸν θεόν, γογγυσμοὶ κατ' αὐτοῦ, ἀποστασίαι, εἰδωλολατρεῖαι καὶ ἄλλαι παρανομίαι ἀναριθμητοὶ ἦσαν τὰ ἁμαρτήματα τῶν ἀπὸ τῆς Αἰγύπτου ἐξεληθόντων Ἑβραίων, καὶ ταῦτα σχεδὸν καθ' ἐκάστην ἡμέραν. Ἐμακροθύμησεν ἐπ' αὐτοὺς ὁ θεὸς πολλοὺς αἰῶνας· νόμον ἔδωκεν αὐτοῖς, θαύματα ἐξαίσιμα ἐτέλεσε, προφῆτας πολλοὺς

κατὰ διαφόρους καιροὺς εἰς αὐτοὺς ἀπέστειλε· τοσοῦτον ἔμακροθύμησεν ἐπ' αὐτοὺς ὁ θεός, ὥστε καὶ τὸν μονογενῆ αὐτοῦ υἱὸν πρὸς αὐτοὺς ἐξαπέστειλεν· εὐεργέτην, διδάσκαλον, θαυματοργόν· αὐτοὶ δέ, ἀντὶ νὰ μετανοήσωσι καὶ πιστεύσωσιν εἰς αὐτόν, ἔπεσον εἰς τὸ φοβερόν τῆς χριστοκτονίας πτώμα, ἐσαύρωσαν δηλονότι τὸν Κύριον τῆς δόξης, τὸν λυτρωτὴν τοῦ κόσμου καὶ σωτῆρα. Ἐκτείνας λοιπὸν ὁ θεὸς τὴν κραταιὰν τῆς δικαιοσύνης αὐτοῦ χεῖρα, ἐγύμνωσεν αὐτοὺς τῆς ἱερωσύνης, τοῦ ναοῦ, τῶν θυσιῶν, τῆς ἐξουσίας τῆς ἁγίας πόλεως, τῆς γῆς τῆς ἐπαγγελίας καὶ πάντων τῶν θείων αὐτοῦ χαρισμάτων· βλέπομεν δὲ αὐτοὺς ἄχρι τῆς σήμερον περιπεφρονημένους, καὶ ἐξουδενημένους· καὶ εἰς πάντα τῆς γῆς τὰ μέρη διασπαρμένους. Χριστιανέ, λοιπὸν οὐαί σοι, ὅταν βλέπῃς τὴν μακροθυμίαν τοῦ θεοῦ ἐνεργουμένην ἐν σοί· σὺ δέ, ἀντὶ νὰ διορθωθῆς, οὐχὶ μόνον ἐπιμένεις εἰς τὴν αὐτὴν ἁμαρτίαν, ἀλλὰ καὶ προστίθεις καθ' ἐκάστην ἡμέραν, καὶ πολυπλασιάζεις τὸν ἀριθμὸν τῶν ἁμαρτημάτων σου.

Ἄλλ' ἡμεῖς βλέπομεν, ἀποκρίνεσθε, πολλοὺς, οἵτινες ἁμαρτάνουσιν ἔτη πολλά, καὶ τῆς θείας περιφρονοῦντες μακροθυμίας, μένουσιν ἀδιόρθωτοι, καὶ ὅμως οὗτοι οὐδεμίαν λαμβάνουσι τιμωρίαν, ἀλλ' ἀποθνήσκουσιν ἐν εἰρήνῃ. Οὐαί εἰς αὐτούς, ἀδελφοί! ἄλλος κόσμος ὁ αἰώνιος, ἄλλη κρίσις ἢ δικαία καὶ φοβερά, καὶ ἐσχάτη, ἄλλη τιμωρία ἢ ἀτελεύτητος καὶ ἀπέραντος περιμένει αὐτούς· φρίττω νὰ προφέρω ὅσα περὶ αὐτῶν εἶπεν ὁ θεὸς ἀπόστολος, ὅτε ἐλάλει πρὸς τὸν ἄνθρωπον τὸν περιφρονητὴν τῆς

ῥωμ. 2, 5. θείας μακροθυμίας· « Κατὰ δὲ τὴν σκληρό-
 » τητά σου, λέγει, καὶ ἀμετανόητον καρδίαν
 » θησαυρίζεις σεαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς
 ῥωμ. 2, 6. » καὶ ἀποκαλύψεως δικαιοκρισίας τοῦ θεοῦ·
 » ὃς ἀποδώσει ἐκάσῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ ».

Ἡ πρόσκαιρος παιδείσις τοῦ ἁμαρτωλοῦ
 ἐστὶν ἔλεος θεοῦ, φέρον αὐτὸν εἰς μετάνοιαν,
 καὶ ἐξαλείφον παντελῶς τὴν περιμένουσαν
 αὐτὸν κόλασιν· « Ἐπισκέψομαι, λέγει ὁ
 » θεός, ἐν ῥάβδῳ τὰς ἀνομίας αὐτῶν καὶ ἐν
 » μαστιγῇ τὰς ἀδικίας αὐτῶν· τὸ δὲ ἔλεός
 » μου οὐ μὴ διασκεδάσω ἀπ' αὐτῶν ». Λί-
 » μαστιγες τοῦ θεοῦ ἐστὶν ἀγάπη καὶ ἔλεος.

Παροιμ. 3, 12. « Ὅν γὰρ ἀγαπᾷ Κύριος παιδεύει, μαστιγοῖ
 » δὲ πάντα υἱόν, ὃν παραδέχεται »· παι-
 » δεύει, ἵνα ἰατρευθῇ μαστιγοῖ, ἵνα σώσῃ.

Ὅταν οὖν βλέπῃς ἁμαρτωλὸν ὑπὸ Κυρίου
 παιδευόμενον, λάμβανε περὶ αὐτοῦ καλὰς
 ἐλπίδας· διότι ἡ παιδεία Κυρίου ἐστὶ βότανον
 ἱαματικὸν τῶν πληγῶν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ·
 « Παιδεύων ἐπαίδευσέ με ὁ Κύριος, καὶ τῷ
 » θανάτῳ οὐ παρέδωκέ με ». Ὅταν δὲ βλέ-
 πῃς ἁμαρτωλὸν ἀμετανόητον, ἀποθνήσκον-
 τα χωρὶς τινος τιμωρίας, κλαῦσον θερμῶς
 ἐπ' αὐτῷ· διότι διὰ τὴν σκληρότητα καὶ
 ἀμετανόητον αὐτοῦ καρδίαν καὶ διὰ τὴν
 περιφρόνησιν τῆς θείας μακροθυμίας ἐγκα-
 τελείφθη ὑπὸ τοῦ θεοῦ, καὶ ἀνάξιος γενόμε-
 νος τῆς προσκαίρου ῥάβδου καὶ μαστιγος,
 « ἔθησαύρισε ἐαυτῷ ὀργὴν ἐν ἡμέρᾳ ὀργῆς,
 » καὶ ἀποκαλύψεως δικαιοκρισίας τοῦ θεοῦ,
 » ὃς ἀποδώσει ἐκάσῳ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ ».

ῥωμ. 117,
18.

